

LA/Mari Rehn-Kiukkonen

2.10.2025

Eduskunnan hallintovaliokunta

Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö hallituksen esityksestä (HE 76/2025 vp) eduskunnalle laeiksi Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:n ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta

Tukipalveluiden käytön tulisi olla maksutonta Eläketurvakeskukselle ja työeläkevakuuttajille myös jatkossa

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan Suomi.fi:n tukipalveluiden käytön tulisi olla maksutonta Eläketurvakeskukselle ja työeläkevakuuttajille myös jatkossa niiden hoitaessa niille laissa säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Myös Työeläkevakuuttajat TELA ry on asiasta tätä mieltä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tukipalveluiden kustannuksia koskevaa säännöstä niin, että Eläketurvakeskukselta ja yksityisten alojen työeläkevakuuttajilta ei olisi enää jatkossa mahdollista jättää perimättä maksuperustelain mukaista maksua luonnollisen henkilön tunnistuspalvelun ja asiointivaltuutuspalvelun käytöstä. Työeläketoimijoiden osalta maksu olisi mahdollista jättää perimättä vain Kevalta.

Palveluiden käytön tulisi olla Eläketurvakeskukselle ja työeläkevakuuttajille (työeläketoimijoille) maksutonta jatkossakin mm. seuraavista syistä:

1. Työeläketoimijat ovat velvoitettuja käyttämään luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua

EU:n SDG- ja eIDAS-asetukset velvoittavat työeläketoimijoita tarjoamaan sähköisiä asiointipalveluita toisille EU-maille. Työeläkealalla tämä edellyttää

- vahvaa tunnistautumista ja
- mahdollisuutta yhdistää toisen EU-maan henkilön henkilöllisyys suomalaisen henkilötunnukseen.

Suomessa rajat ylittävä tunnistautuminen ja henkilöllisyyden yhdistäminen toteutetaan Suomi.fi-tunnistukseen. Koska henkilöllisyyden yhdistämiseen ei ole saatavilla vaihtoehtoisia palveluita, työeläketoimijat ovat käytännössä velvoitettuja käyttämään Suomi.fi-tunnistusta osana sähköisiä asiointipalveluitaan.

Tulevaisuudessa digitaalista lompakkoa on kaavailtu vaihtoehtoiseksi tunnistusvälineeksi, mutta ulkomaisten henkilöiden kohdalla tunnistautuminen edellyttää jatkossakin Digi- ja väestötietoviraston henkilöllisyyden

LA/Mari Rehn-Kiukkonen

2.10.2025

linkittämispalvelua, joka on integroitu suomi.fi -tunnistuspalveluun. Lisäksi, koska lompakon käyttö on kansalaiselle vapaaehtoista, asiointipalvelun on mahdollistettava tunnistautuminen myös ilman lompakkoa (eIDAS-tunnistusvälineelle Suomi.fi-tunnistuksen kautta).

2. Palveluiden muuttuminen maksulliseksi kasvattaisi työeläkealan hallinnointikuluja

Digi- ja väestötietoviraston toimintamenomäärärahojen väheneminen johtaa ehdotetun muutoksen myötä siihen, että työeläke toimijoiden lakisääteisten tehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset kasvavat. Julkisen hallinnon säästötoimenpiteiden seurauksena tehtävää maksujen kohdentamista välillisen julkisen hallinnon toimijoille, kuten työeläke toimijoille, ei voida pitää kannatettavana.

3. Tukipalveluita on alkujaan markkinoitu maksuttomina palveluina ja maksuttomuudella on kannustettu eri toimijoita ottamaan palveluita käyttöön

Hallituksen esityksessä vuonna 2016 (HE 59/2016 vp) tukipalveluiden maksuttomuutta kaikille toimijoille perusteltiin mm. sillä, että kynnys käyttää yhteisiä ratkaisuja on mahdollisimman matala ja palveluiden laajasta käytöstä saatava hyöty saadaan mahdollisimman suureksi. Nämä hyödyt ovat edelleen olemassa.

Tukipalveluiden maksuttomuus on ollut työeläke toimijoille tärkeä kriteeri, kun toimijat ovat tehneet valintoja sähköisten asiointipalveluiden kehittämisessä. Tukipalveluiden käyttöönotto on myös edellyttänyt toimijoilta investointeja mm. integraatorajapintojen rakentamisessa. Koska investointilaskelmissa on huomioitu useamman vuoden käyttökustannukset, aiheuttaa tukipalveluiden jälkikäteen muuttuminen maksulliseksi sen, että lasketut kustannushyödyt jäävät saavuttamatta. Tukipalveluiden maksuttomuuden poistaminen ei näin ollen ole perusteltua eikä kohtuullista.

4. Asiointivaltuuspalvelulle ei ole tällä hetkellä luotettavaa korvaavaa vaihtoehtoa

Hallituksen esityksessä on todettu, että markkinoilla ei ole tällä hetkellä tarjolla asiointivaltuuspalvelun kaltaista yksinkertaista ja yhtä luotettavaa sähköistä puolesta-asiointioikeuden tarkastusta tarjoavaa palvelua. Esityksessä on myös todettu, että Digi- ja väestötietoviraston arvion mukaan maksuttomuus on ollut erityisesti asiointivaltuuspalvelun käyttöönoton edistämiseksi olennainen tekijä viime vuosina.

Sujuvan asioinnin ja digitalisaation edistämiseksi on tärkeää, että tällainen yksikertainen ja luotettava palvelu on tarjolla jatkossakin maksuttomasti. Kansalaisten mahdollisuutta yhtenäiseen, turvalliseen ja luottamusta

LA/Mari Rehn-Kiukkonen

2.10.2025

herättävään asiointiin on erityisen tärkeää edistää tässä ajassa, jossa rikolliset toimijat ovat yhä arkipäiväisempi uhka verkossa asioiville.

Eläketurvakeskus

Maarit Selin

Karoliina Kiuru